

Piotr RACHWAŁ*

PODATEK VAT W GOSPODARSTWACH ROLNYCH – STUDIUM PRZYPADKU

Zarys treści: Celem opracowania było przedstawienie korzyści płynących z przejścia gospodarstwa rolnego na zasady ogólne podatku VAT w latach 2016-2017, przy przeprowadzeniu znaczących inwestycji. W pracy wyszczególniono poszczególne grupy kosztów oraz przedstawiono ich procentowy udział w kosztach ogółem. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż badany podmiot w 2016 r. uzyskał zwrot podatku w wartości przekraczającej 200 tys. zł, natomiast w 2017 r. zwrot ten przekraczał wartość 150 tys. zł. Gospodarstwo przy rozliczaniu na ryczałcie w 2016 r. musiałyby ponieść dodatkowe koszty związane z zaplaceniem podatku VAT od nabywanych towarów i usług. Wysoka wartość zwrotu podatku VAT w analizowanym okresie związana była z przeprowadzeniem inwestycji modernizacji gospodarstwa rolnego o wartości przekraczającej 1,115 mln zł brutto.

Słowa kluczowe: podatek VAT, podatek na zasadach ogólnych, ryczałt, gospodarstwo rolne, inwestycje.

Wstęp

Podatek to obowiązkowe świadczenie pieniężne pobierane przez państwo lub jednostki samorządu terytorialnego bez świadczenia wzajemnego. Według przedmiotu opodatkowania podatki dzielimy na: przychodowe, dochodowe, konsumpcyjne i majątkowe¹. Z punktu widzenia jedności podmiotu opodatkowania wyróżniamy podatki bezpośrednie i podatki pośrednie.

Zgodnie z polskim prawem, podatki muszą spełniać następujące cechy: powszechność, nieodpłatność, przymusowość i bezzwrotność. Stanowią podstawowe źródło dochodów każdego kraju, należy jednak pamiętać, iż konstrukcja systemu podatkowego państwa musi uwzględniać szereg funkcji pełnionych

* Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

¹ G. Szczodrowski, *Polski system podatkowy*, Warszawa, PWN Warszawa, 2013, s. 21.

przez podatki. Podatki konsumpcyjne są podatkami pobieranymi w toku wydatkowania dochodu podatnika i w Polsce zaliczamy do nich: podatek od towarów i usług (ang. Value Added Tax czyli VAT), podatek od gier oraz podatek akcyzowy. Zawarte są one w cenach artykułów i dóbr podlegających powszechnej konsumpcji. Główny ciężar podatków konsumpcyjnych ponosi konsument, jako ostateczny odbiorca usług lub towarów. Wraz z podatkiem dochodowym stanowią podstawę systemu fiskalnego państwa².

Podatki bezpośrednie charakteryzują się jednością podmiotu opłacającego i ponoszącego faktyczny ciężar ekonomiczny zobowiązania. Natomiast podatki pośrednie, to typ podatków, których konstrukcja rozróżnia podmioty gospodarcze zobligowane do ich naliczania i uiszczania od podmiotów, które ponoszą faktyczny ciężar ekonomiczny podatku. Sprzedający dolicza, zwiększa cenę produktu o kwotę obliczonego podatku, w rezultacie czego faktyczny ciężar podatkowy ponosi nabywca produktu.

Uwagi metodyczne

Głównym celem, jaki postawił sobie autor opracowania było określenie zasadności rezygnacji z systemu ryczałtowego rozliczania podatku VAT w badanym gospodarstwie rolnym wobec przejścia na zasady ogólne rozliczania tego podatku. W obliczeniach przyjęto dwa okresy obliczeniowe, w obu rolnik dokonał znaczących inwestycji w gospodarstwie. Dane do przeprowadzenia obliczeń pozyskane zostały z gospodarstwa rolnego o powierzchni 260 ha użytków rolnych, prowadzącego działalność na terenie województwa śląskiego, powiat częstochowski, gmina Mykanów. Okres badawczy obejmował lata 2016-2017. Ponadto materiały do przeprowadzenia analizy pozyskane zostały z literatury przedmiotu oraz dostępnych źródeł internetowych. Materiał empiryczny pozyskany z badań został poddany analizie, a do realizacji założonych celów wykorzystano metodę opisową, tabelaryczną oraz metodę analizy poziomej i pionowej.

Podatek VAT w rolnictwie

Podatek od towarów i usług został w Polsce wprowadzony w 1993 r. Konstrukcja polskiego systemu podatkowego VAT, oparta na Szóstej Dyrektywie Rady EWG, w sprawie wspólnego podatku od wartości dodanej sprawia, że jest

² M., Cieślukowski, S., Kańduła, Kijek I., *Polski system podatkowy. Materiały do ćwiczeń i wykładów*, Poznań, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, 2007.

on zgodny z wymaganiami UE³. VAT w każdej fazie procesu gospodarczego nie obciąża całego obrotu, a wyłącznie wartość dodaną. Podatnikami VAT są osoby prawne, niemające osobowości prawnej jednostki organizacyjne, osoby fizyczne zajmujące się działalnością gospodarczą.

Podstawowa stawka podatku VAT od 1 stycznia 2011 r. wynosi 23%. Wy różniamy także obniżone stawki podatku w wysokości 8%, 5% i 0% oraz możliwość opodatkowania usług w formie ryczałtu według stawki 4% (usługi tak-sówkarskie) i zwrotu zryczałtowanego podatku w wysokości 7% (rolnicy ryczałtowi)⁴. Stawka 5% odnosi się przede wszystkim do upraw, nieprzetworzonych produktów spożywczych oraz hodowli zwierząt. Zakup nawozów oraz środków ochrony roślin, które to pozycje stanowią znaczący udział w kosztach ogółem ponoszonych przez gospodarstwo, obciążony jest stawką 8%. Najwyższą stawką podatku VAT 23% w rolnictwie obciążone są m. in. paliwa, a także maszyny i urządzenia służące do produkcji rolniczej.

Ustawodawca dla potrzeb podatku VAT wyróżnia dwie kategorie rolników. Pierwsza obejmuje tzw. rolników ryczałtowych (RR), którzy sprzedając produkty rolne zwolnieni są z rozliczania się z podatku od towarów i usług. Do ceny sprzedawanych produktów RR dolicza 7% ich wartości. Otrzymana w ten sposób kwota stanowi częściową rekompensatę VAT, który został zapłacony przez rolnika w momencie nabywania środków produkcji niezbędnych w gospodarstwie. Nabywcy, który rozlicza się z podatku VAT na zasadach ogólnych w momencie zakupu produktów od RR przysługuje zwrot zapłaconego podatku. Wysokość zryczałtowanego podatku VAT wynosi od 1 stycznia 2011 r. o 31 grudnia 2013 r. 7%; <http://www.podatki.egospodarka.pl/64251,Podatek-VAT-w-rolnictwie,3,65,1.html> (dostęp z dnia 10.10.2018 r.).

Rolnik ryczałtowy nie jest zobligowany do⁵:

- prowadzenia ewidencji sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwie oraz ewidencji zakupów towarów i usług,
- wystawiania faktur sprzedaży,
- składania deklaracji VAT w urzędzie skarbowym.

Jedynym obowiązkiem rolnika jest przechowywanie zgromadzonych faktur VAT RR przez 5 lat, licząc od końca roku, w którym faktury te wystawiono.

³ M. Krajewska, *Podatki w Unii Europejskiej*, Warszawa, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2012, s. 269-271.

⁴ Ustawa z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 54).

⁵ W. Turowska, *Ewidencja, rozliczanie i skutki rozrachunków przedsiębiorstw rolniczych z tytułu podatku VAT*, (w:) *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie, Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, nr 82, 2012, s. 230.

Druga kategoria obejmuje rolników rozliczających się na zasadach ogólnych. Przy sprzedaży wytworzonych produktów producent rolny, nalicza z tego tytułu podatek i ma prawo do odliczenia podatku zapłaconego przy nabyciu środków i usług do produkcji rolnej.

Charakterystyka gospodarstwa

Gospodarstwo rolne, z którego pozyskano dane do obliczeń jest własnością osoby prywatnej i obejmuje 260 ha użytków rolnych. W gospodarstwie przeważają gleby średnie (3 i 4 klasa ziemi). Podstawową produkcją jest produkcja roślinna: pszenica ozima 100 ha/rok, rzepak ozimy 100 ha/rok, kukurydza 40ha/rok oraz jęczmień jary 20ha/rok. Mimo gospodarowania na glebach klasy średniej, podmiot uzyskuje plony znacznie przekraczające średnią krajową (pszenica ok. 6-7 t/ha, rzepak 3-3,5 t/ha, kukurydza sucha 8-9 t/ha, jęczmień 4-5 t/ha). Gospodarstwo cechuje wysoka kapitałochłonność oraz intensywne metody produkcji. Corocznie przeprowadzane są inwestycje zwiększające możliwości produkcyjne, w postaci zakupu maszyn rolniczych, użytków rolnych. Cała produkcja sięgająca rocznie ok. 600 t pszenicy, 350 t kukurydzy, 300 t rzepaku oraz 80 t jęczmienia, przeznaczona jest wyłącznie na potrzeby rynku. Uzyskiwanie wysokich cen produktów rolnych wiąże się z produkcją pszenicy konsumpcyjnej oraz wieloletnimi kontraktacjami rzepaku z zakładami tłuszczowymi. Ten ostatni spełnia wymagania rzepaku technologicznego. Wysokie plony uwarunkowane są stosowaniem znacznej ilości środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych.

Wyniki badań

Badaniami objęto gospodarstwo rolne w latach 2016-2017. Rolnik do końca 2015 r. rozliczał się jako rolnik ryczałtowy, jednak perspektywa zrealizowania w kolejnych latach inwestycji przekraczających kwotę 1,15 mln zł brutto, wywarła znaczący wpływ na podjęcie decyzji o przejściu na zasady ogólne, rozliczania się z podatku VAT z początkiem 2016 r. Jednym z ważniejszych czynników, które miały wpływ na zmianę zasad rozliczania podatku było przeprowadzenie w 2013 r. inwestycji modernizacji gospodarstwa rolnego na kwotę 420 000 zł netto tj. 516 600 zł brutto (96 600 zł podatku VAT). Uczestnictwo w systemie VAT RR w 2013 r. nie dało rolnikowi możliwości odzyskania zapłaconego VAT-u zawartego w cenie produktów i usług zakupionych w ramach prowadzonej inwestycji.

Tabela 1. Wartość zakupionych środków do produkcji w badanym gospodarstwie rolnym w 2016 r. w podziale na poszczególne stawki podatku VAT

Lp.	Zakupione środki do produkcji i usługi podlegające opodatkowaniu VAT	Wartość brutto (zł)	Wartość netto (zł)	VAT Naliczony (zł)	Struktura wydatków netto (%)
A. Zakupy ze stawką 23%					
1	Olej napędowy	142 285,00	115 678,86	26 606,14	
2	Olej napędowy grzewczy	40 000,01	32 520,33	7 479,68	
3	Naprawy i konserwacje maszyn	48 342,32	39 302,70	9 039,62	
4	Drobny sprzęt	11 423,87	9 287,70	2 136,17	
5	Remont budynków	18 506,47	15 045,91	3 460,56	
6	Materiały biurowe	210,69	171,29	39,40	
7	Inne (worki do zboża)	492,04	400,03	92,01	
8	Maszyny i urządzenia rolnicze	664 200,00	540 000,00	124 200,00	
9	Razem nabycia ze stawką VAT 23%	925 460,39	752 406,82	173 053,57	62,47
B. Zakupy ze stawką 8%					
1	Środki ochrony roślin	152 495,34	141 199,39	11 295,95	
2	Nawozy mineralne	303 794,99	281 291,66	22 503,33	
3	Razem nabycia ze stawką VAT 8%	456 290,33	422 491,05	33 799,28	35,08
C. Zakupy ze stawką 5%					
1	Materiał siewny	31 002,73	29 526,41	1 476,32	
2	Razem nabycia przy stawce VAT 5%	31 002,73	29 526,41	1 476,32	2,45
D. Ogółem zakupy w gospodarstwie		1 412 753,45	1 204 424,28	208 329,17	100

Źródło: badania własne.

Jednostka gospodarcza zrealizowała w 2016 r. planowaną inwestycję modernizacji gospodarstwa rolnego w kwocie 664 200 zł brutto, 540 000 zł netto, co stanowiło 44,83% wartości zakupionych środków do produkcji podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT (zakup kombajnu zbożowego marki New Holland, model TC6080). Lista głównych artykułów zakupionych do produkcji rolnej obejmowała m.in.: olej napędowy, olej napędowy grzewczy, naprawy i konserwacje maszyn, remont budynków, drobny sprzęt, maszyny i urządzenia rolnicze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne, materiał siewny. W analizowanym gospodarstwie w 2016 r. ponad 62,47% zakupionych środków do produkcji opodatkowanych było stawką 23% (tab. 1). Wartość zakupionych środków do produkcji rolnej opodatkowanych stawką 5% miała marginalne znaczenie w wartości zakupionych środków do produkcji rolnej ogółem, i wynosiła niespełna 2,5%. W przypadku rozliczania gospodarstwa na ryczałcie naliczona kwota podatku VAT w wysokości 208 329,17 zł nie podlega zwrotowi.

Tabela 2. Wartość zakupionych środków do produkcji w badanym gospodarstwie rolnym w 2017 r. w podziale na poszczególne stawki podatku VAT

Lp.	Zakupione środki do produkcji i usługi podlegające opodatkowaniu VAT	Wartość brutto (zł)	Wartość netto (zł)	VAT naliczony (zł)	Struktura wydatków netto (%)
A. Zakupy ze stawką 23%					
1	Olej napędowy	149 294,94	121 378,00	27 916,94	
2	Olej napędowy grzewczy	45 413,38	36 921,45	8 491,93	
3	Naprawy i konserwacje maszyn	19 533,58	15 880,96	3 652,62	
4	Drobny sprzęt	4 185,97	3 403,23	782,74	
5	Remont budynków	630,01	512,2	117,81	
6	Materiały biurowe	1 027,00	834,96	192,04	
7	Usługi	4 354,20	3 540,00	814,20	
8	Maszyny i urządzenia rolnicze	451 410,00	367 000,00	84 410,00	
9	Razem nabycia ze stawką VAT 23%	675 849,08	549 470,80	126 378,28	67,60
B. Zakupy ze stawką 8%					
1	Środki ochrony roślin	149 270,16	138 213,11	11 057,05	
2	Nawozy mineralne	271 435,20	251 328,89	20 106,31	
3	Razem nabycia przy stawce VAT 8%	420 705,36	232 051,44	31 163,36	28,55
C. Zakupy ze stawką 5%					
1	Materiał siewny	32 816,56	31 253,87	1 562,69	
2	Razem nabycia ze stawką VAT 5%	32 816,56	31 253,87	1 562,69	3,85
D. Ogółem zakupy w gospodarstwie		1 129 371,00	812 776,11	159 104,33	100

Źródło: badania własne.

Dane w tabeli 2. prezentują zestawienie wartości zakupionych środków do produkcji w 2017 r. Gospodarstwo w powyższym roku przeprowadziło porównywalną inwestycję pod kątem finansowym w stosunku do 2016 r., opiewającą na kwotę 451 410 zł brutto (zakup ciągnika rolniczego marki John Deere o mocy nominalnej 120 KM oraz opryskiwacza, marki Kverneland o pojemności zbiornika na ciecz 3800 l), co stanowi 45,15% kosztów netto ogółem. Struktura ponoszonych wydatków ze stawką VAT 23%, 8% oraz 5% uległa niewielkiej zmianie w stosunku do 2016 r. Całość podatku VAT naliczonego w omawianym roku w wysokości 159 104,33 zł w przypadku rozliczania na ryczałcie nie podlega zwrotowi.

Tabela 3. Sprzedaż produktów wytworzonych w badanym gospodarstwie w 2016 r. (w zł)

VAT na zasadach ogólnych				
Lp.	Produkt	Wartość brutto	Wartość netto	VAT należny 5%
1	pszenica – ziarno	423 150,79	403 000,75	20 150,04
2	kukurydza – ziarno	218 400,00	208 000,00	10 400,00
3	rzepak – ziarno	510 635,94	486 319,94	24 316,00
4	jęczmień – ziarno	53 992,39	51 421,32	2 571,07
5	Razem (w pełnych zł)	1 206 179	1 148 742	57 437
VAT RR				
Lp.	Produkt	Wartość brutto	Wartość netto	VAT zryczałtowany 7%
1	pszenica – ziarno	431 210,80	403 000,75	28 210,05
2	kukurydza – ziarno	222 560,00	208 000,00	14 560,00
3	rzepak – ziarno	520 362,34	486 319,94	34 042,40
4	jęczmień – ziarno	55 020,81	51 421,32	3599,49
5	Razem (w pełnych zł)	1 229 154	1 148 742	80 412

Źródło: badania własne.

Rolnik ryczałtowy przy sprzedaży wytwarzanych produktów, ma możliwość skorzystania ze zwolnienia z podatku VAT i podlega zryczałtowanemu systemowi zwrotu podatku. W tabeli 3. zaprezentowano zestawienie wartości sprzedaży wytworzonych produktów w gospodarstwie w 2016r. Podatek VAT należny ze sprzedaży, oprocentowanej stawką 5% wynosi 57 437 zł, a wielkość VAT przy pozostaniu gospodarstwa na ryczałcie (7%) wynosiłaby 80 412 zł.

Tabela 4. Sprzedaż produktów wytworzonych w badanym gospodarstwie w 2017 r. (w zł)

VAT na zasadach ogólnych				
Lp.	Produkt	Wartość brutto	Wartość netto	VAT należny 5%
1	pszenica – ziarno	452 550,79	431 000,75	21 550,04
2	kukurydza – ziarno	194 901,13	185 620,12	9 281,01
3	rzepak – ziarno	479 135,94	456 319,94	22 816,00
4	jęczmień – ziarno	51 892,39	49 421,32	2 471,07
5	Razem (w pełnych zł)	1 178 480	1 122 362	56 118
VAT RR				
Lp.	Produkt	Wartość brutto	Wartość netto	VAT zryczałtowany 7%
1	pszenica – ziarno	461 170,80	431 000,75	30 170,05
2	kukurydza – ziarno	198 613,53	185 620,12	12 993,41
3	rzepak – ziarno	488 262,34	456 319,94	31 942,40
4	jęczmień – ziarno	52 880,81	49 421,32	3 459,49
5	Razem (w pełnych zł)	1 200 927	1 122 362	78 565

Źródło: badania własne.

Sprzedaż produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym w 2017 r. utrzymała się na zbliżonym poziomie w porównaniu z 2016 r. Wynika to przede wszystkim z ustabilizowania cen sprzedaży produkowanych zbóż oraz brakiem wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych tj. przemarznięcie, wysmolenie, susza, powódź itp., które w istotny sposób wpływają na plonowanie roślin (tab. 3). W przypadku pozostania rolnika na zasadach RR, VAT naliczony wynosiłby 78 565 zł.

Tabela 5. Wpływy ze sprzedaży, wydatki na zakup środków i usług oraz korzyści osiągnięte przez gospodarstwo przy wariacie zryczałtowanego zwrotu VAT oraz przy rozliczaniu VAT na zasadach ogólnych

2016					
Zasady ogólne			RR		
A	Przychody ze sprzedaży	1 148 742,01	A	Przychody ze sprzedaży netto	1 148 742,01
B	VAT należny (A x 5%)	57 437,10	B	VAT zryczałtowany (A x 7%)	80 411,94
C	Przychody ze sprzedaży brutto (A+B)	1 206 179,11	C	Przychody ze sprzedaży brutto (A+B)	1 229 153,95
D	Wartość zakupu netto	1 204 424,28	D	Wartość zakupu netto	1 204 424,28
E	VAT naliczony	208 329,17	E	VAT naliczony	208 329,17
F	Wartość zakupu brutto (D+E)	1 412 753,45	F	Wartość zakupu brutto (D+E)	1 412 753,45
Różnica (E-B)		150 892,07	Różnica (B-E)		-127 917,23
2017					
Zasady ogólne			RR		
A	Przychody ze sprzedaży netto	1 122 362,13	A	Przychody ze sprzedaży netto	1 122 362,13
B	VAT należny (A x 5%)	56 118,11	B	VAT zryczałtowany (A x 7%)	78 565,35
C	Przychody ze sprzedaży brutto (A+B)	1 178 480,24	C	Przychody ze sprzedaży brutto (A+B)	1 200 927,48
D	Wartość zakupu netto	812 776,11	D	Wartość zakupu netto	812 776,11
E	VAT naliczony	159 104,33	E	VAT naliczony	159 104,33
F	Wartość zakupu brutto (D+E)	1 129 371,00	F	Wartość zakupu brutto (D+E)	1 129 371,00
Różnica (E-B)		102 986,22	Różnica (B-E)		-80 538,98

Źródło: badania własne.

Przejęcie gospodarstwa na zasady ogólne od 2016 r. pozwoliło na zwrot podatku VAT z tytułu przeprowadzenia inwestycji modernizacji gospodarstwa. Uzyskany zwrot stanowił znaczącą kwotę wpływów finansowych w badanym podmiocie w 2016 oraz 2017 r. (było to odpowiednio 150 892,07 oraz 102 986,22 zł). W sytuacji, gdy rolnik pozostałby w poprzednim systemie, zrealizowany przychód ze sprzedaży produktów rolnych gospodarstwa rozliczają-

cego się na ryczałcie, powiększony byłby o kwotę zryczałtowanego podatku VAT w wysokości 7%, w wyniku czego do wartości sprzedaży netto 1 148 742,01 zł w 2016 r. zostałyby dodana wartość podatku VAT w kwocie 80 411,94 zł, jako rekompensata zapłaconego VAT-u ponoszonego w zakupie środków do produkcji i usług. Wartość zapłaconego podatku VAT w środkach do produkcji rolnej wynosi 208 329,15 zł (w tym 123 200,00 zł wartość VAT z przeprowadzonych inwestycji w środki trwałe) w 2016 r. (tabela 5), co oznaczałoby dla rolnika zwiększenie kosztów produkcji o kwotę 127 917,23 zł.

W 2017 r. korzystanie przez rolnika z zasad ogólnych rozliczania podatku VAT pozwoliło mu na uzyskanie zwrotu w wysokości 102 986,22 zł. Pozostanie w systemie ryczałtowym spowodowałoby, że zryczałtowany VAT doliczony do wartości sprzedaży netto (7%) nie pokryłby VAT-u zapłaconego w cenie nabytych środków produkcji (zwiększenie kosztów produkcji o kwotę 80 538,98 zł).

Wnioski

Na podstawie przedstawionych obliczeń wykazano, iż w przypadku przeprowadzania znacznych inwestycji w postaci modernizacji gospodarstwa rolnego, przejście na zasady ogólne rozliczania podatku VAT w rolnictwie jest jak najbardziej uzasadnione pod względem ekonomicznym. Rozliczanie na ryczałcie przy modernizacji podmiotu powoduje znaczące obniżenie zrealizowanej nadwyżki pieniężnej, co może przyczynić się do nadmiernego zadłużania gospodarstwa oraz prowadzić do opóźnienia wdrożenia następnych faz inwestycji, pozwalających na efektywne konkutowanie z rolnictwem polskim i europejskim. W przypadku pozostania na ryczałcie, przeprowadzenie w 2016 oraz 2017 r. inwestycji na łączną kwotę 1 115 610 zł brutto byłoby trudne do zrealizowania. Rolnik w powyższej sytuacji zdecydowałby się na przeprowadzenie inwestycji w późniejszym terminie lub zakup mniej wydajnego sprzętu, który wpływałby negatywnie na dalszy rozwój gospodarstwa. Na podstawie przeprowadzonych badań i obliczeń sformułowano następujące wnioski:

1. Badane gospodarstwo, stawiając na modernizację parku maszynowego, realizuje korzyści finansowe, jako podatnik na zasadach ogólnych.
2. Rolnik dokładnie przeanalizował korzyści płynące z przejścia na zasady ogólne podatku VAT.
3. Korzyści finansowe z tytułu zwrotu podatku VAT są ściśle związane z przejętym systemem rozliczania podatku VAT w badanym podmiocie.
4. Gospodarstwo oprócz możliwości uzyskania zwrotu całości VAT zapłaconego przy zakupie środków do produkcji, będzie osiągało korzyści finansowe w wyniku modernizacji sposobów i metod produkcji przez najbliższe lata.

Bibliografia

1. Cieślukowski M., Kańduła S., Kijek I., *Polski system podatkowy. Materiały do ćwiczeń i wykładów*, Poznań, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, 2007.
2. Krajewska M., *Podatki w Unii Europejskiej*, Warszawa, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2012, s. 269-271.
3. Podstawka M., *System finansowy w rolnictwie na tle integracji Polski z UE*, Warszawa, Wydawnictwo Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), 2000.
4. Szczodrowski G., *Polski system podatkowy*, Warszawa, PWN Warszawa, 2007, s. 21.
5. Turowska W., *Ewidencja, rozliczanie i skutki rozrachunków przedsiębiorstw rolniczych z tytułu podatku VAT*, (w:) Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie, Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, nr 82, 2012, s. 230.
6. Ustawa z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług z późniejszymi zmianami (Dz. U. nr 54).
7. <http://www.podatki.egospodarka.pl/64251,Podatek-VAT-w-rolnictwie,3,65,1.html> (14.10.2018 r.)

VALUE-ADDED TAX ON FARMS – CASE STUDY

The aim of the study was to present the benefits of the transition of a farm to the general VAT rules in 2016 - 2017, when carrying out significant investments. The work lists individual cost groups and presents their percentage share in total costs. The analysis shows that in 2016 the audited entity obtained a tax refund in the amount exceeding PLN 200 000 PLN, while in 2017 this return exceeded PLN 150 000. The farm, when settling on a lump sum in 2016, would have to incur additional costs related to paying VAT on purchased goods and services. The high value of VAT refund in the analyzed period was related to the investment in the modernization of a farm with a value exceeding 1.115 million gross PLN.

Key words: VAT tax, general tax, lump sum, agricultural holding, investments.